

Bírság kiszabását eredményező ügyvédi eljárás - különös figyelemmel a közbeszerzések körében tanúsított ügyvédi műhibákra - S...

Utolsó frissítés: 2016.12.14.

Tartalomjegyzék

- Statisztika, alapvetés
- Irányadó főbb jogszabályok
- Joggyakorlat
- Főbb következtetések

Statisztika, alapvetés

Jelen szakmai segédanyagban olyan eseteket tárgyalunk, amelyekben az ügyvéd késedelmes eljárásával, mulasztásával vagy hibájával okozati összefüggésben került sor bírság kiszabására az ügyféllel szemben.

Az egyesülethez jelentős számú kárbejelentés történik amiatt, mert az adott ügygel megbízott ügyvéd eljárása bírság kiszabását eredményezi az ügyfél terhére.

Jelen anyagban – **mint eddig minden témakörben a teljesség igénye nélkül** – bemutatjuk azokat a tipikus ügyvédi „műhibákat”, amelyek az ügyvédi tevékenység során előfordulnak, és amelyek az ügyvéd kártérítési felelősségének bekövetkeztét eredményezték a MÜBSE előtt indult kártérítési eljárásban.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ismertetésre kerülő szakmai segédanyag nem értelmezhető úgy, hogy az abban foglaltak betartása elégséges az ügyvédi műhiba elkerüléséhez. Rendkívül fontos ezért, hogy a kollégák továbbra is figyeljék és alkalmazzák ügyvédi

tevékenységük során a vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezéseket, bírósági gyakorlatot és az ügyvédi kamarai szabályzatokat, mivel a jelen anyagban foglaltak ezek folyamatos megismerését nem helyettesítik, arra azonban alkalmasak, hogy felhívják a figyelmet a leggyakoribb hibákra.

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. törvény**
4. Az illetékekről szóló **1990. évi XCIII. törvény**
5. Az adózás rendjéről szóló **2003. évi XCII. törvény**
6. A közbeszerzésekről szóló **2015. évi CXLIII. törvény**
7. **14/2016. (V.25.) MvM rendelet** a felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadói tevékenységről
8. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló **1997. évi CXLI. törvény**

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek:

A.1.) KGD2013. 154. A személyében illetékmentes illetékfizetésre kötelezettet is terhelő az illetékkiszabásra való bejelentés kötelezettsége. Megfizetendő illeték hiányában mulasztási bírság nem szabható ki.

A.2.) BH2004. 487. A közbeszerzési eljárásban kiszabott bírság megváltoztatására akkor kerülhet sor, ha új tény, körülményt állapított meg a bíróság.

A.3.) BH2015. 176. A hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos eljárás folytatását indokoló sürgős és felperes által el nem hárítható követelmények vizsgálata.

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek 1.:

B.1.) Jogsértő az ügyvéd eljárása, amennyiben ügyfele nevében olyan felszólító levelet fogalmaz és juttat el az ügyfél korábbi kereskedelmi partnere számára, amely levélben foglaltak agresszív kereskedelmi gyakorlatnak minősülnek. Jogsértő emellett, hogy az ügyvéd az ügyfele képviselőjében kezdeményezett peres eljárásban felhasználta a korábbi partnerek biztosítási titoknak minősülő adatait.

A panaszolt ügyvéd megbízója biztosítási alkuszként működött, ennek keretében állandó megbízást kötött ügyfeleivel, melyben vállalta, hogy az ügyfelek részére igényük szerint biztosítási szerződést köt, és a meglévő szerződéseiket ápolja. A megbízási szerződés határozatlan időre szól – az 30 napos határidővel, a szerződés évfordulójára volt felmondható – a szerződésben az ügyfelek vállalták, hogy más alkusszal a szerződés hatálya alatt nem kötnek hasonló szerződést. Ennek ellenére egyes ügyfelek átadták biztosítási szerződéseik kezelésének jogát egy másik alkusznak, anélkül, hogy korábbi szerződésüket felmondták volna, kizárólag a biztosítókhoz juttattak el egy „megbízás visszavonása” elnevezésű nyilatkozatot.

Ezt követően a megbízó alkuszi társaság azzal bízta meg az ügyvédet, hogy az ügyfelek figyelmét hívja fel a szerződésszegésre, és ajánlja fel nekik az egyezségkötést, és ennek sikertelensége esetén érvényesítsen velük szemben kárigényt. A megbízás alapján az ügyvéd felszólító levelet küldött az ügyfelek részére, melyhez megállapodástervezetet csatolt. Mivel a felszólítások nem vezettek eredményre, ezért próbapert indítottak egy ügyféllel szemben, szerződésszegésből eredő kár érvényesítése iránt. Ennek alapján fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az ügyvéd ezen ügyféllel szemben, aki ezt követően a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez, az alkuszi társaság akkori felügyeleti szervéhez fordult. **A PSZÁF fogyasztóvédelmi eljárást indított, melynek alapján a jogsértő magatartástól eltiltotta és fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte az alkusz társaságot,**

- ▶ egyrészt a Bit. 27. § (1) bek. szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztása,
- ▶ másrészt biztosítási titoksértés,
- ▶ harmadrészt agresszív kereskedelmi gyakorlat folytatása miatt.

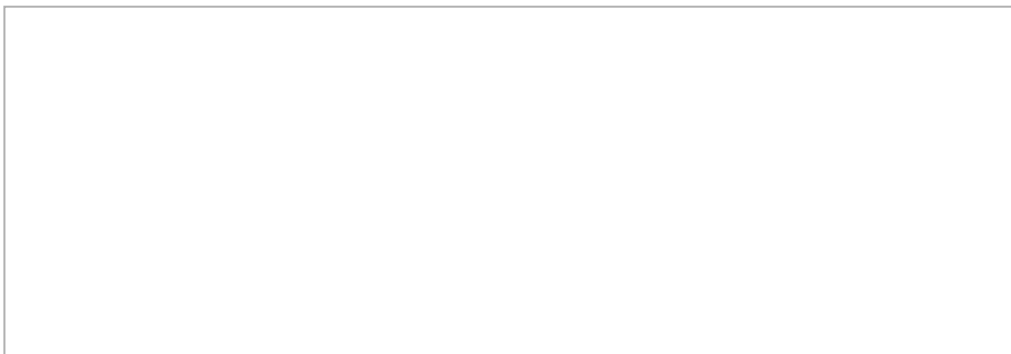
A Bit. 27. § (1) bek. szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztása körében a felügyelet megállapította, hogy **a társaság jogszabályt sértett azzal, hogy képviselőjének személyében történt változásról, valamint székhelyének módosulásáról kellő időben megbízóját nem tájékoztatta.**

A biztosítási titoksértés körében a felügyelet azt rőta a társaság terhére, hogy az ügyféllel szembeni próbapertben felhasználta azokat az adatokat, melyeket az ügyfél biztosítását kezelő biztosítótársaság az ügyfél élő biztosításairól megadott.

A felügyelet az agresszív kereskedelmi gyakorlat vonatkozásában az alábbiakat állapította meg: A társaság által az ügyfélnek küldött felszólító levélben foglaltak szerint az ügyfél szerződésszegést követett el, és az a fenyegetés, hogy amennyiben a megállapodási ajánlatot nem fogadja el, úgy kártérítési igény érvényesítését és a büntetőeljárásban tanúként történő meghallgatását kezdeményezi, agresszív kereskedelmi gyakorlatnak minősül. A felügyelet ugyanis nem látta kétséget kizáróan megállapíthatónak az ügyfél szerződésszegését a társaság által előadottak alapján, mivel a Fttv. 3. § (2) bek. szerint tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő vagy agresszív. **Agresszív az a kereskedelmi gyakorlat, amely – figyelembe véve valamennyi ténytényező körülményt – pszichés vagy fizikai nyomásgyakorlással – akár a fogyasztóval szembeni hatalmi helyzet kihasználása, akár a fogyasztó zavarása révén – az adott helyzetben jelentősen korlátozza a fogyasztónak az áruval kapcsolatos választási vagy magatartási szabadságát, illetve lehetőségét a döntés meghozatalára, ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg.** A társaság levelei az ügyfél szerződéses szabadságát korlátozva, olyan döntések meghozatalára készítette, amelyeket ezen levelekben foglaltak nélkül nem tenne meg.

A felügyeleti határozattal szemben a megbízó alkusz társaság bírósági eljárást indított, amely azonban nem vezetett eredményre, így a társaságnak a fogyasztóvédelmi bírságot meg kellett fizetnie. (Fővárosi Bíróság 8.K.30.757/2011/9. sz., Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.623/2011/9. és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.428/2012/16. sz. ítélete).

B.2.) A

megbízott ügyvéd kártérítési felelősségét megalapozza, ha az általa készített adásvételi szerződést a jogszabályban előírt határidőn belül – indokolatlanul – nem nyújtja be a földhivatalba, és emiatt a vevővel szemben mulasztási bírság kerül kiszabásra.

A felperes egy ingatlant vásárolt, adásvételi szerződés alapján. A szerződést az alperes ügyvéd készítette és ellenjegyezte, továbbá a szerződő felek meghatalmazták arra is, hogy őket a szerződéssel kapcsolatosan valamennyi hatóság előtt képviselje. Alperes azonban az adásvételi szerződést nem nyújtotta be a földhivatalba, erről a felperes más helyről szerzett tudomást. Ezt követően a felperes – miután megrendült bizalma az alperesben – más személyt bízott meg a tulajdonjoga bejegyeztetésével, aki a megbízást teljesítette. Az illetékhivatal fizetési meghagyással az adásvételi szerződés késedelmes benyújtása miatt mulasztási bírságot rótt ki a felperesre, melyet a felperes megfizetett.

A felperes ezt követően felszólította az alperes ügyvédet a mulasztás folytán felmerült kára és költségei megfizetésére, melynek alperes nem tett eleget. Ezt követően kezdeményezett vele szemben peres eljárást.

A perben a bíróság megállapította, hogy a Ptk. 474. §-ban foglaltak alapján – a megbízás során a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni – az ügyvéd kötelezettsége lett volna az adásvételi szerződés megfelelő határidőn belüli benyújtása a földhivatalhoz. Alperes azt az állítását, hogy a szerződés egy példányát megküldte a földhivatalnak, nem tudta igazolni. Alperes azt nem vitatta, hogy amennyiben nem nyújtotta be határidőben az adásvételi szerződést a földhivatalhoz, úgy ez a mulasztás objektíve alkalmas volt károkozásra. A bíróság az alperes részbeni elismerése, valamint a felperes által bizonyított kártételek vonatkozásában kötelezte alperesi ügyvédet a kár megfizetésre, a Ptk. 318. § (1) és 339. § (1) bek. alapján. (*Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.P.88.536/2000/13. sz. ítélet.*)

B.3.) Az eljáró ügyvéd kártérítési felelőssége fennáll, ha az általa készített adásvételi szerződést indokolatlanul csak a jogszabályban előírt határidőn túl nyújtja be a földhivatalba, és az illeték mértékének időközbeni változása miatt a vevőnek magasabb összegű illetéket kell fizetnie.

A felperes illetékkülönbözetben jelentkező kár megtérítésére kötelezés iránt indított peres eljárást az I. r. alperes ügyvéddel, valamint a II. r. alperes ügyvédi irodával szemben. A tényállás szerint a felperes megbízást adott az I. r. alperesnek, mint a II. r. alperes ügyvédi iroda tagjának, adásvételi szerződés készítésére és a bejegyzéshez szükséges eljárásban való képviselői ellátására. I. r. alperes a szerződést csak az aláírást követő több hónap eltelte után nyújtotta be a földhivatalba. Időközben azonban a visszterhes vagyonátruházási illeték mértéke

megváltozott, a többletilleték a felperesnél kárként jelentkezett, mert az illeték kiszabásakor azon mértéket kellett alkalmazni, amely a szerződés földhivatalhoz történő érkezésének időpontjában hatályos volt.

Felperes az alperesek egyetemleges kötelezését kérte, alperesek pedig a kereset részbeni elutasítását. Alperesek hivatkoztak arra, hogy a kár bekövetkeztében a felperes is közrehatott, mert a tulajdonjog megszerzéséhez szükséges devizahatósági engedélyt csak késedelmesen bocsátotta rendelkezésre, a szerződés ezért került késedelmesen benyújtásra a földhivatalba.

A bíróság az alperesi védekezést nem fogadta el, és megállapította, hogy az I. r. alperes nem az adott helyzetben elvárható módon járt el a szerződéssel kapcsolatos ügyintézés során. A szerződést ugyanis a jogszabályban előírt határidőn belül be kellett volna nyújtani a földhivatalba, a devizahatósági engedély utóbb, hiánypótlás keretében csatolható lett volna. Alperesek ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglaltak szerint egyetemleges kötelesek voltak megtéríteni a felperes kárát. *(Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2.P.II.23.386/1995/9. sz. ítélete).*

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek 2.:

B.4.) Az eljáró ügyvéd felelőssége megállapítható, ha az általa készített adásvételi szerződést indokolatlanul csak a jogszabályban előírt határidőn túl nyújtja be a földhivatalba, és emiatt a vevővel szemben mulasztási bírság kerül kiszabásra.

A felperes adásvételi szerződés alapján megvásárolt egy ingatlant. A szerződést a II. r. alperes ügyvédi iroda készítette, ügyintézőként I. r. alperes ügyvéd járt el. Az adásvételi szerződésben foglalt meghatalmazás alapján a megbízás nemcsak a szerződés elkészítésére, hanem a földhivatali eljárásra is kiterjedt. A szerződést az ügyvédi iroda a jogszabályban előírt 30 napos határidőn túl nyújtotta be a földhivatalba, mely miatt az illetékhivatal mulasztási bírság megfizetésére kötelezte a felperest.

Ezt követően a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az I. r. alperessel szemben, amely ellen alperes ellentmondással élt. Az így perré alakult eljárásban felperes kiterjesztette keresetét a II. r. alperes ügyvédi irodára is.

A bíróság a perben nem fogadta el azt az alperesi védekezést, amely szerint az ügyvédi megbízás az eladóval jött létre, aki azt még a szerződés földhivatali benyújtása előtt felmondta. A bíróság megállapította, hogy a felperes és a II. r. alperes ügyvédi iroda között is önálló megbízási szerződés jött létre, amely azonban nem került felmondásra, ezért az alperes által szerkesztett okiratot a jogszabály által meghatározott 30 napos határidőn belül be kellett volna nyújtania a földhivatalba. A bíróság ezért kötelezte az alpereseket a felperes terhére fizetési meghagyásban kiszabott mulasztási bírság, kamatok és a perköltség megfizetésére azzal, hogy az Ütv. 69. § (1) bekezdése értelmében I. r. alperessel szemben végrehajtás csak akkor foganatosítható, ha a követelés a II. r. alperessel szemben behajthatatlan. *(Miskolci Városi Bíróság 18.P.23.275/1998/22. sz. ítélet).*

B.5.) Nem

eredményezheti a megbízott ügyvéd felelősség alóli mentesülését az, ha kizárólag az eladó kérelmére nem intézkedik az adásvételi szerződésnek a földhivatalhoz történő benyújtása iránt. Az okiratszerkesztés és a kapcsolódó földhivatali eljárás során az eljáró ügyvéd mindkét fél érdekeit egyformán köteles képviselni.

Az alperes ügyvédi iroda egy ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződést készített a felperes megbízásából. A felek az adásvételi szerződésben megbízták az ügyvédi irodát, hogy a szerződéssel kapcsolatosan az illetékes földhivatalnál eljárjon. A szerződés azonban csak a megkötését követő több, mint 4 hónap elteltével került benyújtásra a földhivatalba, ami miatt az illetékhivatal a felperessel szemben mulasztási bírságot szabott ki. Mivel alperes peren kívül nem ismerte el felelősségét a mulasztás miatt, ezért a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte a mulasztási bírság és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezés iránt. Alperesi ügyvédi iroda ellentmondásában előadta, hogy a késedelemre kizárólag a felperes magatartása miatt került sor. A szerződést ugyanis a felperes nem tekintette véglegesnek, és kérte, hogy az ne kerüljön benyújtásra a földhivatalhoz, mert más ingatlanra is szerződést kívánt kötni. Csak ennek meghíúsulása után került sor a földhivatalhoz történő benyújtásra. Emellett, az eladó képviselője is kérte, hogy a szerződést még ne nyújtsák be a földhivatalhoz, mert azt egy másik ingatlan adásvételével össze kívánják vonni.

A bíróság a felperes keresetét megalapozottnak tartotta, mivel az alperesi védekezést nem találta bizonyítottnak. Az Ütv. 10. § (1) és a Ptk. 339. § (1), valamint 474. § (1) bek. alapján megállapította, hogy jogellenesen és felróhatóan járt el az ügyvédi iroda képviselője akkor, amikor nem értesítette arról a felperest, hogy az adásvételi szerződés a jogszabályban előírt 30 napos határidőn belül nem került benyújtásra a földhivatalhoz, és ennek mulasztási bírsággal járó következményei lesznek. A bíróság indokolásában kiemelte, hogy a földhivatali eljárás során az eljáró ügyvéd mindkét fél érdekeit köteles képviselni, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azonban megállapítható volt, hogy az alperesi ügyvédi iroda az eladó képviselőjének utasítása alapján nem intézkedett a benyújtás iránt. A felperes és az eladó közötti, továbbá az ingatlanvásárlás kapcsán történő tárgyalások folytatása nem adott indokot az adásvételi szerződés benyújtásának elmaradására, hiszen a felperes és az eladó között az alperes által szerkesztett adásvételi szerződés aláírásra került és érvényesen létrejött. Ezen túlmenően, elvárható lett volna alperestől, hogy a felperest mint vevőt tájékoztassa arról, hogy az eladó képviselője a szerződés benyújtásának elhalasztását kérte.

A fentiek alapján a perbeli ingatlan kapcsán a mulasztási bírság kiszabására az alperes képviseletében eljáró ügyvéd felróható magatartása alapján került sor. E magatartással okozati összefüggésben a mulasztási bírság összegével megegyező

kárt okozott a felperesnek, így a bíróság kötelezte alperest ezen összeg, a késedelmi kamatok és a perköltségek megfizetésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyben hagyta. (*Kecskeméti Városi Bíróság 20.P.20.009/2007/11. sz. és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pf.21.299/2007/6. sz. másodfokú ítélete*).

B.6.) A felek közötti kármegosztást eredményezhet, ha a közbeszerzési eljárás kiírója, mint a közpénzek felhasználásáért fokozott felelősséggel tartozó szervezet, az eljárás során minden kritika nélkül elfogadja a megbízott ügyvédi iroda előterjesztéseit, és nem biztosít további, szakértelemmel rendelkező személyt az eljárásban, aki képes az ügyvédi iroda tevékenységét szakmailag ellenőrizni.

A felperes és az alperesi ügyvédi iroda között megbízási szerződés jött létre, melynek alapján az ügyvédi iroda megbízást kapott meghatározott tárgyú közbeszerzési eljárás lefolytatására, a jogi képviselet ellátására, valamint az ehhez kapcsolódó műszaki ellenőrzés pályáztatásának lebonyolítására és a szerződések elkészítésére. A szerződés értelmében a megbízott kötelezettséget vállalt arra, hogy a megbízót jogai érvényesítéséhez és kötelezettségei teljesítéséhez segíti.

A megbízási szerződés alapján az ügyvédi iroda részt vett a címzett támogatással megvalósuló beruházást előkészítő munkacsoport munkájában, elkészítette a részvételi felhívást, majd szakértői értékelést is készített a beérkezett ajánlatok előminősítéséről. A felperes a részvételi felhívásra beérkezett jelentkezések kapcsán az alperes által elkészített szakértői anyag alapján minősítette az egyes pályázók részvételi jelentkezését alkalmasnak vagy alkalmatlannak. Ezt követően az ügyvédi iroda szakértői értékelést készített a közbeszerzési eljárás második ajánlati szakaszában beérkezett ajánlatokról, amelynek alapján a felperes határozott a beérkezett ajánlatok érvényességéről és döntött azok sorrendjéről.

A Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottsága határozatával a közbeszerzési eljárás ellen benyújtott hivatalbeli kezdeményezésnek és a jogorvoslati kérelmeknek részben helyt adott. Megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 55. § (6) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését és a 61. § (1) bekezdését, és ezért a felperessel szemben bírságot szabott ki. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az ajánlatkérő eltért az általa előzetesen meghatározott értékelési módszertől. Az ajánlatok elbírálásának befejezésekor az ajánlattevőknek megküldendő összegzést nem a Kbt.-ben meghatározott adattartalommal állította össze. A felperes a Döntőbizottság határozatát bíróság előtt megtámadta, melynek eredményeképpen a határozat részbeni megváltoztatására és a bíróság mérséklésére került sor.

A felperes a bírság összegére nézve terjesztette elő keresetét az alperes ügyvédi irodával szemben.

A bíróság a keresetet részben tartotta megalapozottnak. A bíróság az ítéletben kifejtette, hogy a megbízási szerződés alapján az alperes köteles volt figyelmeztetni a felperest arra, ha az célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad (régai Ptk. 477. §). A becsatolt jegyzőkönyvek alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes a közbeszerzési eljárást előkészítő munkacsoport és a közbeszerzési bizottság ülésein jelen volt, ennek ellenére a felperest nem figyelmeztette arra, hogy a döntések jogszabályba ütköznek. A bíróság osztotta azt a felperesi álláspontot, mely szerint az alperes megbízásába beletartozott az, hogy figyelmeztesse felperest arra, hogy ha olyan döntéseket készül hozni, amelyek a közbeszerzési törvény rendelkezéseinek nem felelnek meg. Mivel az alperesi ügyvédi iroda ezen kötelezettségét nem teljesítette, a bíróság megállapította, hogy a szerződésszegés az ügyvédi iroda részéről megvalósult.

Ugyanakkor, a bíróság elfogadta az alperes védekezését abban a tekintetben, hogy a felperes a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható. A felperesi közbeszerzési bizottságban az alperesi ügyvédi irodán kívül más, a témában olyan szakértelemmel bíró személyeknek is kellett volna lenniük, akik az ügyvédi iroda tevékenységét képesek

kontrollálni. A felperes a közpénzekkel kapcsolatos döntései során nem fogadhatta volna el minden kritika nélkül sem az által megbízott ügyvédi iroda, sem a közbeszerzési bizottság előterjesztéseit. Mindezek alapján a bíróság az eset összes körülményét mérlegelve úgy döntött, hogy a bekövetkezett kárért 80%-ban az alperesi ügyvédi iroda, 20%-ban viszont a felperes a felelős, ezért ennek megfelelő mértékű kármegosztást alkalmazott a felek között. (*Békéscsabai Városi Bíróság 5.P.20.866/2009/8. számú ítélete*).

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek 3.:

B.7.) A közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségessége tárgyában nyújtott szakvéleményben foglalt téves tájékoztatás alapján az ügyvéd felelőssége fennállhat abban az esetben is, ha az ezt követő – közbeszerzést nélkülöző – beszerzési eljárás lefolytatásában nem vesz részt.

Az első fokon eljáró bíróság a felperesnek – mely a Kbt. alanyi hatálya alá tartozó szerv – az alperes ügyvéddel szembeni keresetét elutasította. A tényállás szerint az ügyvéd a felperes által megvalósítani tervezett szolgáltatással kapcsolatosan készített egy szakvéleményt, melyben arra a következtetésre jutott, hogy lehetőség van közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül megvalósítani a tervezett szolgáltatást. A panaszolt ügyvéd az eljárás további folyamatában nem vett részt. Ezt követően a felperes – a szakvéleményre alapítottnak – nem folytatott le közbeszerzési eljárást, hanem nyilvános pályázat alapján kötött szerződést a tervezett szolgáltatás megrendelésére.

A felperessel szemben indult jogorvoslati eljárásban a Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmező kérelmének részben helyt adott, és megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 240. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a 2. § (1) bekezdését, mert a nemzeti értékhatáros beszerzését közbeszerzési eljárás mellőzésével valósította meg. A jogsértés miatt bírságot szabott ki a felperessel szemben, továbbá kötelezte az igazgatási-szolgáltatási díj megfizetésére. A határozattal szembeni bírósági eljárás eredményre nem vezetett.

A felperes a keresetében az általa megfizetett összegek kártérítésként történő megítélését kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaptalannak ítélte. Az ügyvéd által adott szakvélemény ugyanis csak egy általános véleménynyilvánítást tartalmaz a felperes által megkötendő szerződés vonatkozásában, annak elkészülte előtt az alperes részére a felperes nem mutatott be konkrét elképzeléseket, megfogalmazásokat a szerződés kapcsán. Alperesnek a bíróság kiszabásának alapjául szolgáló szerződés megkötésében nem volt lehetősége részt venni, annak megfogalmazását nem is véleményezhette, a felperes pedig az általa megkötött szerződés során a szakvélemény erre vonatkozó rendelkezéseitől eltért.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a szakvélemény vonatkozó részének megszővegezése alapján joggal következtethetett a felperes arra, hogy nem tartozik a közbeszerzés hatálya alá az általa tervezett szolgáltatás. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy nem áll fenn okozati összefüggés az alperes szakvéleménye és a felperesnek a bírságotól folytán bekövetkezett kára között, hiszen a felperes a szakvélemény e része alapján döntött a közbeszerzési eljárás mellőzéséről.

Ugyanakkor, a bíróság álláspontja szerint az alperes által készített szakvélemény nem egyértelmű, ellentmondásos, erre figyelemmel a felperestől kellő gondosság mellett elvárható lett volna, hogy az ügyletkötést megelőzően – észlelve a szakvéleményben rejlő ellentmondásokat, és azt, hogy abban az alperes a konkrét megoldásra nem tett javaslatot, és több lehetőséget sorolt fel – az alperest a szakvélemény pontosítására hívja fel, illetve a jelentős összegű szerződés

megkötése során – mivel a közbeszerzési eljárás ismerete speciális jogi ismereteket igényel – jogi képviselőt vegyen igénybe.

Tekintettel arra, hogy a felperes az adott helyzetben elvárható kárenyhítési kötelezettségének részben nem tett eleget, a bíróság a kárt megosztotta a felek között, és az alperest a keletkezett kár 50%-ának megfizetésére kötelezte. *(Békéscsabai Városi Bíróság 4.P.21.205/2010/9. sz. és a Békés Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 9.Pf.25.388/2011/3. sz. ítélete).*

B.8.)

Amennyiben az ügyvéd közbeszerzési tanácsadói és bonyolító feladatokat vállal el egy közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódóan, úgy az utóbb ellene indított perben nem védekezhet megalapozottan azzal, hogy nem szerepel a hivatalos közbeszerzési tanácsadói jegyzékben.

Felperes mint megbízó és alperes ügyvéd mint megbízott között megbízási szerződés jött létre, melynek értelmében az alperes elvállalta a közbeszerzési tanácsadói és bonyolítói feladatok ellátását a megbízó mint fővállalkozó által felvállalt közbeszerzési eljárásban. A megbízási részét képezte, hogy a megbízott ügyvéd kidolgozza a közbeszerzési eljárás dokumentációját a megjelölt részletezés szerint.

Alperes a közbeszerzési tanácsadói tevékenység elvégzésére teljesítési segédet vett igénybe egy közbeszerzési tanácsadó személyében, aki a perben beavatkozóként vett részt.

Felperes a közbeszerzési eljárást lefolytatta az alperes által készített szerződésnek megfelelően.

Ezt követően a Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati eljárás eredményeként a felperes mint ajánlatkérő jogsértését megállapította, és bírsággal sújtotta. A Döntőbizottság több pontban állapított meg jogsértést, a benyújtott ajánlat több okból is érvénytelen volt.

A bíróság az ügyvéddel szembeni keresetet megalapozottnak tartotta. A peres felek között nem vitatott módon megbízási szerződés jött létre. A megbízási tárgy egyértelműen közbeszerzési tanácsadás volt, annak ellenére, hogy mind az alperes, mind a beavatkozó hangsúlyozta, hogy nem szerepeltek a hivatalos közbeszerzési tanácsadói jegyzékben. A közbeszerzések témaköre rendkívül komplex, sajátos szakértelmet igényel. Éppen emiatt fordult felperes tanácsadóhoz, alperes személyében, Ebből adódóan nem megalapozott alperesnek az a védekezése, hogy nem hivatalos közbeszerzési tanácsadó, sem az, hogy a felperes maga is rendelkezett jogi szaktudással, sem pedig az, hogy a megbízási díj szokatlanul alacsony volt. Alperes vállalta a perbeli megbízási szerződés teljesítését, méghozzá azon a megbízási díjon, ami a szerződésben szerepelt. A megbízási szerződés

alapján – akkor is, ha az nem speciális közbeszerzési tanácsadói szerződés – a megbízó érdekeinek figyelembevételével, elvárható gondossággal kell eljárni. Alperes részéről az a tény, hogy kellő képesítés nélkül elvállalta a perbeli megbízási szerződés teljesítését, nemhogy kimentésre nem alkalmas, hanem ellenkezőleg, önmagában alátámasztja, hogy alperes nem kellő gondossággal járt el, már a megbízási szerződés megkötésekor sem. Az ajánlatkérő által megvalósított egyes jogsértések tekintetében a bíróság megállapította, hogy volt, amely ezek közül az alperes hibájára, mulasztására vezethető vissza, és voltak olyanok, amelyek tekintetében alperesnek fel kellett volna hívnia a felperes figyelmét arra, hogy a Kbt.-be ütköző módon jár el. A Ptk. 476. §-a alapján ugyanis, ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni. Alperes semmilyen módon nem igazolta, hogy figyelmeztette a megbízóját, sőt úgy nyilatkozott, hogy elfogadta a megbízó javaslatait. Alperes rendelkezett – vagy kellett volna rendelkeznie – kellő szakértelemmel ahhoz, hogy megítélje, hogy a megbízói igények összeegyeztethetőek-e a Kbt. rendelkezéseivel. Amennyiben a későbbi felelősségre vonást el akarta volna kerülni, elvárható lett volna, hogy ha olyan ajánlat kerül benyújtásra, amely álláspontja szerint a Kbt. egyes rendelkezéseibe ütközik, írásban rögzítse a megbízóval együttesen, hogy ez a megbízott figyelmeztetése és tájékoztatása ellenére történt. Alperes ilyen okiratot nem készített.

A fentiek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy alperes súlyos gondatlansággal járt el a megbízási szerződés teljesítése során, mely miatt a felperesnek bírságfizetési kötelezettsége keletkezett. Ez megalapozza felperes kártérítési igényét. Mindezek alapján a bíróság a kereset szerint marasztalta alperest, a felperes terhére kiszabott bírság, kamatok, valamint perköltség vonatkozásában. *(Budai Központi Kerületi Bíróság 16.P.XXII.23.544/2011/15. sz. ítélete.)*

C.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek:

A cégeljárással kapcsolatos képviselő során elkövetett ügyvédi műhibák:

A tőkepiacról szóló törvény 17. § (1) bekezdése szerint az értékpapír zártkörű forgalomba hozatalát a forgalomba hozatali eljárás lezárását követő 15 napon belül a kibocsátó köteles a Felügyeletnek (Tpt. 1.§ 48. pont) bejelenteni.

Ugyancsak bejelentési kötelezettség terheli a nem zártkörű forgalomba hozót is a Tpt. 21.§ (3) bek. alapján.

Amennyiben ezen kötelezettségét a gazdasági társaság nem teljesíti, úgy a felügyelet bírságot fog kiszabni.

1.) Az ügyvéd alaptőke-emelést készített egy részvénytársaság megbízásából, ám az iratokat előbb nyújtotta be a cégbírósághoz, mint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez, ezért a felügyeleti szerv pénzbírságot szabott ki.

2.) A pénzügyi felügyelet bírságot szabott ki a panaszos részvénytársasággal szemben, mert az alaptőke-emelésről késedelmesen értesítette a jogi képviselő a felügyeletet.

3.) Egy részvénytársaság részvényeinek átruházására irányuló szerződések megkötése során az ügyvéd nem kért előzetes engedélyt a pénzügyi felügyeletről, valamint a társaság felügyelőbizottsága elnökének megválasztásához sem kérte meg a felügyelet előzetes engedélyét. Minderre tekintettel a felügyelet felügyeleti bírságot szabott ki a részvénytársasággal szemben.

A

cégbírósi eljárás során elkövetett ügyvédi műhibák:

Ctv. 50.§ (5) Változásbejegyzési kérelem esetén – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a kérelem benyújtásának határideje a változás bekövetkezésétől számított 30 nap.

4.) A biztosított ügyvéd társasági szerződés módosítására kapott megbízást, de azt nem megfelelően és nem a jogszabályi határidőn belül tette meg, ezért a céget a cégbíróság pénzbírsággal sújtotta.

A Gazdasági Versenyhivatallal kapcsolatos képviselet során elkövetett ügyvédi műhiba:

A Tisztességtelen piaci tevékenységről szóló 1996. évi LVII. tv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivataltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.

5.) Az ügyvéd elmulasztotta a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérni az általa készített, vállalkozások összefonódását eredményező szerződéses konstrukcióhoz. A mulasztásra figyelemmel a Versenyhivatal bírságot szabott ki, a megbízó ügyfél a kiszabott mulasztási bírság összegére terjesztette elő kárigényét.

Okirat késedelmes benyújtásával okozott ügyvédi műhiba:

Az Inyt. 26. § (1) bekezdése szerint az ingatlanhoz kapcsolódó jog vagy tény keletkezését, módosulását, illetve megszűnését a miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében meghatározott nyomtatványon benyújtott kérelemre vagy megkeresés alapján kell az ingatlan-nyilvántartásba átvezetni.

(4) A kérelmet a bejegyzés alapjául szolgáló szerződés (jognyilatkozat) keltétől számított 30 napon belül az ingatlanügyi hatósághoz kell benyújtani. Ha a szerződés (jognyilatkozat) létrejöttéhez harmadik személy beleegyezése vagy – ide nem értve az ingatlanügyi hatósági engedélyt – hatósági jóváhagyás szükséges, a kérelmet a beleegyezéstől,

illetve a jóváhagyástól számított 30 napon belül kell az ingatlanügyi hatósághoz benyújtani.

(5) A bejegyzés iránti kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása esetén az adózás rendjéről szóló törvény szerinti mulasztási bírságot kell fizetni.

6.) Az ügyvéd az általa szerkesztett adásvételi szerződést a 30 napos határidőn túl nyújtotta be a Földhivatalba, ezért az illetékhivatal bírságot szabott ki, valamint az illeték mértékének időközbeni emelkedésére figyelemmel, magasabb összegű illeték került kiszabásra, mint ami a szerződés megkötésekor irányadó volt.

A közbeszerzési eljárásban vállalt képviselettel összefüggésben okozott ügyvédi műhiba:

163. § (1) A Közbeszerzési Döntőbizottság ötvenezer forinttól ötszázezer forintig terjedő eljárási bírsággal sújthatja a kérelmezőt vagy a jogorvoslati eljárás egyéb résztvevőjét, ha

a) hamis adatot közöl vagy az ügy elbírálása szempontjából lényeges adatot elhallgat;

b) felvilágosítást nem vagy nem határidőn belül ad meg;

c) iratot nem vagy nem határidőben, vagy – az e törvényben előírt esetekben – nem az informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatban nyújt be;

d) a gazdasági, szakmai vagy közbeszerzési tevékenységével kapcsolatos iratokba való betekintést akadályozza;

e) nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárásra irányuló bejelentést vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon közbeszerzési biztos ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz.

165.§ (3) Amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg,

d) bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy a szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

(4) A (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11)

bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

(6) A Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki, ha

- a) a jogsértés a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósult meg;**
- b) a felek a szerződéskötési moratóriumra vonatkozó szabályok megsértésével kötöttek szerződést;**
- c) a szerződést hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás eredményeként úgy kötötték meg, hogy nem álltak fenn a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazhatóságának feltételei;**
- d) az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetén elmulasztotta a Közbeszerzési Hatóság előzetes értesítését;**
- e) a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását [153. §] és a Döntőbizottság megállapítja a jogsértés megtörténtét.**

(7) A (6) bekezdésben meghatározott bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetén a jogorvoslattal érintett rész értékének, a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése esetén a szerződés értékének legfeljebb 15%-a.

(11) A Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét – így különösen a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat – figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

7.) A panaszolt ügyvéd közbeszerzési eljárás lebonyolításában működött közre. A panaszossal szemben utóbb szabálytalansági eljárást kezdeményezett a közreműködő szervezet, melynek eredményeképpen a kárigényben szereplő összeg kifizetését megtagadta a hatóság. Tekintettel arra, hogy a hátrányos jogkövetkezmény alkalmazására a kárigénylővel szemben jogszabálysértés miatt került sor, ezért a panaszolt ügyvéd felelőssége megállapítható volt.

8.) A biztosított ügyvéd egy közbeszerzési eljárásban működött közre, melynek kapcsán – az eljárás szabálytalanságai miatt – a Közbeszerzési Döntőbizottság utóbb bírságot szabott ki.

9.) Az ügyvéd közbeszerzési eljárással kapcsolatos közbeszerzési tanácsadói feladatokat ellátására kötött megbízási szerződést. A kiíró hirdetmény közzététele nélküli tárgyalást indított, utóbb azonban a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazott Kbt. 95. § (3) bekezdés a) pontját, ezért megsemmisítette az ajánlatkérő ajánlattételi felhívását és az eljárásban hozott valamennyi döntését. Ezzel együtt a hatóság bírságot szabott ki.

10.) Az ügyvédi iroda egy pályázati projekt keretén belül a megvalósítási szakaszban a szükséges közbeszerzési eljárások lebonyolítására és jogi tanácsadás nyújtására vonatkozóan kötött megbízási szerződést. A kiíró az ügyvédi iroda javaslatára érvénytelenné nyilvánította egy ajánlattevő ajánlatát, aki ezt követően jogorvoslati eljárás kezdeményezett. Az eljárás során a Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy a kiíró megsértette a Kbt. vonatkozó rendelkezéseit, ezért megsemmisítette az ajánlatkérőnek az ajánlatot érvénytelenné nyilvánító döntését, egyidejűleg bírságot

szabott ki a kiíróval szemben, továbbá igazgatási-szolgáltatási díj megfizetésére kötelezte.

11.) Az ügyvédi iroda egy közbeszerzési eljárással kapcsolatos hivatalos közbeszerzési tanácsadói tevékenység ellátására kötött megbízási szerződést. A közbeszerzési eljárás egyik ajánlattevője jogorvoslati eljárást kezdeményezett, melyben megállapításra került, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 85. §-ára tekintettel a Kbt. 81. § (1) bekezdését, és a Kbt. 96. § (3) bekezdését, ezért megsemmisítette a közbeszerzési eljárást lezáró döntést, továbbá igazgatási-szolgáltatási díj megfizetésére kötelezte a kiírót. Az ajánlatok értékelése során az ügyvédi iroda figyelmét elkerülte az, hogy tisztázó kérdést kellett volna feltenni a 2. helyezett ajánlattevő felé, mivel nem volt egyértelműen megállapítható az ajánlatából, hogy az ajánlati ára az ajánlatkérő által előírt számítási módszer alkalmazásával került-e megadásra, továbbá a nem nyertes ajánlattevők által kezdeményezett iratbetekintés során az ügyvéd által javasoltak szerint járt el az ajánlatkérő, és csak részben engedte a nyertes ajánlatot megtekinteni.

Főbb következtetések

- ▶ I.1. A Felügyelet szerint megvalósul a Bit. 27. § (1) bek. szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, ha **a társaság jogszabályt sért azzal, hogy képviselőjének személyében történt változásról, valamint székhelyének módosulásáról kellő időben megbízóját nem tájékoztatta.**

- ▶ I.2. A Felügyelet szerint **agresszív a kereskedelmi gyakorlat**, ha a társaság által az ügyfélnek küldött felszólító levélben megállapítja, hogy szerinte az ügyfél szerződésszegést követett el, majd azzal fenyegeti meg, hogy amennyiben a megállapodási ajánlatot nem fogadja el, úgy kártérítési igény érvényesítését és a büntetőeljárársban tanúként történő meghallgatását kezdeményezi. (A Felügyelet egyébként nem látta kétséget kizáróan megállapíthatónak az ügyfél szerződésszegését a társaság által előadottak alapján)

Agresszív az a kereskedelmi gyakorlat, amely – figyelembe véve valamennyi ténszerű körülményt – pszichés vagy fizikai nyomásgyakorlással – akár a fogyasztóval szembeni hatalmi helyzet kihasználása, akár a fogyasztó zavarása révén – az adott helyzetben jelentősen korlátozza a fogyasztónak az áruval kapcsolatos választási vagy magatartási szabadságát, illetve lehetőségét a döntés meghozatalára, ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg. A konkrét ügyben a társaság levelei az ügyfél szerződéses szabadságát korlátozva, olyan döntések meghozatalára készítette, **amelyeket ezen levelekben foglaltak nélkül nem tenne meg.**

- ▶ II. A bíróság álláspontja szerint az ügyvéd kötelezettsége az adásvételi szerződés megfelelő határidőn belüli benyújtása a földhivatalhoz. A Ptk. 474. §-ban foglaltak alapján – a megbízással során a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni. **Amennyiben a megbízott ügyvéd nem tudja igazolni, hogy az adásvételi szerződést határidőben nyújtotta be a földhivatalnak, úgy ez a mulasztás objektíve alkalmas a károkozásra.**

- ▶ III. A

bíróság álláspontja szerint **a szerződést a jogszabályba előírt határidő alatt kell benyújtani** akkor is, ha engedély szükséges a jogügylet hatályosulásához. Amennyiben az **engedély nem áll rendelkezésre, azt hiánypótlás keretében kell csatolni.**

- ▶ IV-V. A bíróság határozott álláspontja, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd eljárása során mindkét szerződő felet (az eladót és a vevőt) képviseli, ezért nem fogadja el a mulasztás kimentéseként azt a védekezést, hogy az ügyvéd az egyik fél utasítása szerint járt el akkor, amikor a mindkét fél által aláírt adásvételi szerződést nem nyújtotta be a megadott határidőben a Földhivatalba. **Az okiratszerkesztés és a kapcsolódó földhivatali eljárás során az eljáró ügyvéd mindkét fél érdekeit egyformán köteles képviselni.**
- ▶ VI. A bíróság álláspontja szerint a közbeszerzési eljárásban képviseletet ellátó ügyvéd által készített szakértői anyag alapján készített téves értékelésből adódó **kárt a megbízó és a megbízott ügyvéd kármegosztás útján közösen viseli**, ha a közbeszerzési eljárás kiírója, mint a közpénzek felhasználásáért fokozott felelősséggel tartozó szervezet, **az eljárás során minden kritika nélkül elfogadja a megbízott ügyvédi iroda előterjesztéseit**, és nem biztosít további, szakértelemmel rendelkező személyt az eljárásban, aki képes az ügyvédi iroda tevékenységét szakmailag ellenőrizni.
- ▶ VII. A közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségessége tárgyában nyújtott **szakvéleményben foglalt téves tájékoztatás alapján az ügyvéd felelőssége fennállhat abban az esetben is, ha** az ezt követő – közbeszerzést nélkülöző – **beszerzési eljárás lefolytatásában nem vesz részt. Ugyanakkor a bíróság elfogadta azt az alperesi védekezést, hogy a felperesi megbízó nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben töle elvárható volt**, ugyanis a közpénzekkel kapcsolatos döntései során nem fogadhatta volna el minden kritika nélkül sem az általa megbízott ügyvédi iroda, sem a közbeszerzési bizottság előterjesztéseit, ezért a kár viselése tekintetében a kármegosztást alkalmazta.
- ▶ VIII. Amennyiben **az ügyvéd közbeszerzési tanácsadói és bonyolító feladatokat vállal el** egy közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódóan, úgy az utóbbi ellene indított perben **nem védekezhet megalapozottan azzal, hogy nem szerepel a hivatalos közbeszerzési tanácsadói jegyzékben, még akkor sem, ha kifejezetten alacsony munkadíjat kötött ki a képviselet ellátásáért.**

